

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2015/0058(NLE)

28.8.2015

IETEIKUMA PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu nolīgumu starp Eiropas Savienību un Austrumtimoras Demokrātisko Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu

(07194/2015 – C8-0147/2015 – 2015/0058(NLE))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Mariya Gabriel*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- ***I Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
- ***II Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
- ***III Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS	5
ĪSS PAMATOJUMS.....	6

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu nolīgumu starp Eiropas Savienību un Austrumtimoras Demokrātisko Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu (07194/2015 – C8-0147/2015 – 2015/0058(NLE))

(Piekrišana)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Padomes lēmumam (07194/2015),
 - ņemot vērā nolīguma projektu starp Eiropas Savienību un Austrumtimoras Demokrātisko Republiku par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu (07125/2015),
 - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 77. panta 2. punktu un 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu (C8–0147/2015),
 - ņemot vērā Reglamenta 99. panta 1. punkta pirmo un trešo daļu un 2. punktu, kā arī 108. panta 7. punktu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ieteikumu (A8-0000/2015),
1. sniedz piekrišanu nolīguma slēgšanai;
 2. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Austrumtimoras Demokrātiskās Republikas valdībai un parlamentam.

ĪSS PAMATOJUMS

Nolīguma attiecību konteksts un vispārīgie noteikumi

Attiecības starp Eiropas Savienību un Austrumtimoras Demokrātisko Republiku reglamentē partnerības nolīgums starp Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstu grupu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, proti, Kotonū nolīgums, par kura dalībvalsti Austrumtimora ir kļuvusi ļoti drīz pēc neatkarības pasludināšanas. Pēdējais politiskais dialogs ar Austrumtimoru notika Briselē 2014. gada 16. oktobrī, kad tika nolemts vienkāršot sadarbību vīzu režīma jomā.

Saistībā ar Regulas (EK) Nr. 539/2001 grozīšanu ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 509/2014, Austrumtimoras Demokrātiskā Republika tika pārcelta uz II pielikumu, kurā ir ietverts to trešo valstu saraksts, kuru pilsoņi ir atbrīvoti no īstermiņa uzturēšanās vīzas prasības, lai šķērsotu dalībvalstu ārējās robežas. Grozītā Regula (EK) Nr. 539/2001 tiek piemērota visās dalībvalstīs, izņemot Īriju un Apvienoto Karalisti.

Pēc tam, kad 2014. gada 20. maijā tika pieņemta minētā regula, Padome 2014. gada 9. oktobrī pieņēma lēmumu atļaut Komisijai sākt sarunas par divpusēja nolīguma noslēgšanu starp Eiropas Savienību un Austrumtimoras Demokrātisko Republiku. Sarunas tika sāktas 2014. gada 19. novembrī un noslēgtas 2014. gada 15. decembrī. Nolīgums tika parakstīts 2015. gada 26. maijā Briselē. Kopš minētā datuma šis nolīgums tiek piemērots provizoriski, līdz tiks saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana.

Nolīgums paredz bezvīzu ceļošanu Eiropas Savienības pilsoņiem un Austrumtimoras Demokrātiskās Republikas pilsoņiem, kas ceļo uz otras līgumslēdzējas puses teritoriju, ne vairāk kā uz 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā. Vīzu režīma atcelšana attiecas uz visām personu kategorijām (parasto, diplomātisko, dienesta/oficiālo un īpašo pasu turētājiem), kas ceļo jebkādos nolūkos, izņemot nolūkā veikt algotu darbu.

**

Referentes sniegtais pamatojums

Šis nolīgums par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu ir Eiropas Savienības un Austrumtimoras Demokrātiskās Republikas attiecību padziļināšanas pozitīvs iznākums, kam ir būtiska politiska nozīme Kotonū nolīguma ietvaros, kā arī papildu līdzeklis, ar ko pastiprināt attiecības ekonomikas un kultūras jomā un politisko dialogu par dažādiem jautājumiem, tostarp cilvēktiesībām un pamatbrīvībām.

Nolīgums par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu sniedz iespēju veicināt ekonomiskās attiecības un tūrisma. Tūrisms ir Austrumtimoras attīstībai svarīgākā nozare, par kuru Eiropas Savienības pilsoņi varēs izrādīt interesi gan kā tūristi, gan investori. Pašlaik ES ir Klusā okeāna reģiona valstu trešā lielākā tirdzniecības partnere aiz Austrālijas un Ķīnas. Tomēr ES ir sestajā vietā eksporta ziņā uz Austrumtimoru. Līdz ar to vīzu režīma atcelšana ir papildu stimuls Eiropas uzņēmējiem un investoriem.

Šis nolīgums ir arī politiski nozīmīgs reģionālā ziņā, lai nostiprinātu Eiropas Savienības ietekmi kā Klusā okeāna reģiona valstu partnerei un saistībā ar Austrumtimoras pievienošanu

ASEAN, attiecībā uz kuru Savienība ir paziņojusi par stratēģisko partnerattiecību pastiprināšanu.

Referente arī norāda, ka Austrumtimora pēc neatkarības iegūšanas ir piedzīvojusi ārkārtīgi strauju un uzteicamu demokrātijas stabilizāciju. Valsts kopš neatkarības pasludināšanas ir arī iesaistījies partnerībā ar Eiropas Savienību un kopš tā laika to attiecības ir raksturojamas kā kvalitatīvas. Vēlēšanu novērošanas misija 2012. gadā atzinīgi novērtēja to, ka ir būtiski ņemti vērā iepriekšējās misijas (2007. g.) ieteikumi, un īstenotos centienus nolūkā valstī nostiprināt demokrātisku kultūru, kā arī vēlēšanu procesa miermīlīgu un iekļaujošu norisi. Turklāt valsts indikatīvajā programmā 11. EAF uzsvars tiek likts uz valsts iestāžu nostiprināšanu un labu pārvaldību. Cilvēktiesības, pamattiesības un pamatbrīvības aizsargā konstitūcija. Savienības politiskais dialogs ar Austrumtimoru tiek vērsts uz cilvēktiesībām, plašsaziņas līdzekļu brīvību un dzimumu līdztiesību, jo īpaši cīņu pret vardarbību ģimenē.

Attiecībā uz mobilitāti lielākais vairākums Šengenas vīzu pieprasījuma iesniedzēju tiek uzskatīti par godīgiem ceļotājiem, kas nerada apdraudējumu un līdz ar to saņem īstermiņa uzturēšanās vīzu: 2014. gadā no 773 pieprasījumiem piešķirt īstermiņa uzturēšanās vīzu Šengenas zonā atteikumu līmenis bija tikai 4,5%. Ļoti nelielais noraidīto pieprasījumu īpatsvars un ierobežotais pieteikumu skaits ir divi aspekti, kas ļauj novērst drošības riskus un saredzēt vīzu režīma atcelšanas ieguvumus.

Visbeidzot referente uzsver, ka vīzu režīma atcelšana ir būtisks Eiropas un Klusā okeāna reģiona tautu tuvināšanās faktors. Vīzu režīma atcelšana ne vien ļauj pilsoņiem pilnībā izmantot ĀKK un ES partnerattiecību nolīgumu, bet arī šajā partnerībā piedalīties, ērti un praktiski ceļojot par zemākām izmaksām.

Šajā sakarībā referente atzinīgi vērtē ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas locekļu lomu, kuri ir snieguši ievērojamu ieguldījumu šā nolīguma noslēgšanā, kas turklāt atvieglos viņu līdzdalību ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas sanāksmēs.

**

Nolīguma īstenošana un turpmāk veicamie pasākumi

Attiecībā uz šā nolīguma īstenošanu un turpmāk veicamajiem pasākumiem referente aicina Eiropas Komisiju sekot iespējamai attīstībai to kritēriju jomā, kuri sākotnēji noveda pie Austrumtimoras pārcelšanas no Regulas Nr. 509/2014 I pielikuma uz II pielikumu. Šie kritēriji ietver ne tikai nelegālo imigrāciju, sabiedrisko kārtību un drošību, bet arī Savienības ārējās attiecības ar trešo valsti, jo īpaši apsvērumus saistībā ar cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

Turklāt referente aicina Eiropas Komisiju un Austrumtimoras iestādes nodrošināt pilnīgu savstarpējību vīzu režīma atcelšanas jomā, kam būtu jāļauj nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem pilsoņiem, jo īpaši visiem Savienības pilsoņiem.

Referente vērs uzmanību uz to, ka Apvienotajā komitejā nolīguma pārvaldībai (6. pants) Eiropas Savienību pārstāv tikai Eiropas Komisija. Eiropas Parlaments kā Savienības pilsoņu tieši ievēlēta iestāde un demokrātijas, cilvēktiesību un ES pamatprincipu aizstāvis varētu tikt iesaistīts Apvienotās komitejas darbā. Eiropas Parlamenta referente atkārtoti mudina Eiropas Komisiju, strādājot ar turpmākajiem nolīgumiem, pārskatīt apvienoto komiteju sastāvu.

Tāpat referente izsaka šaubas par praksi parakstīt vīzu režīma atcelšanas nolīgumus un tos īstenot provizoriski, pirms Eiropas Parlaments ir sniedzis piekrišanu. Referente atzīmē, ka šāda prakse noved pie Eiropas Parlamenta rīcības brīvības samazināšanas un ka turklāt EP netiek laikus informēts par situāciju divpusējo sarunu norisē.

**

Īpaši noteikumi

Apvienotās Karalistes un Īrijas īpašā situācija ir atspoguļota noslēgtā nolīguma preambulā. Līdz ar to Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās noslēgtajā nolīgumā un šīm valstīm nav saistoši tā noteikumi.

Tāpat nolīgumam pievienotā kopīgā deklarācijā ir atspoguļota Norvēģijas, Islandes, Šveices un Lihtenšteinas ciešā līdzdalība Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā. Deklarācijā šo valstu iestādes tiek mudinātas pēc iespējas drīzāk noslēgt ar Austrumtimoras Demokrātisko Republiku divpusējus nolīgumus par īstermiņa uzturēšanās vīzu režīma atcelšanu.

Nolīgumā ir iekļauti noteikumi par tā teritoriālo piemērošanu — Francijas un Nīderlandes gadījumā nolīguma noteikumi attiecas tikai uz šo dalībvalstu Eiropas teritorijām.

**

Visbeidzot, referente iesaka Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai atbalstīt šo ziņojumu un Eiropas Parlamentam sniegt piekrišanu.